

jeg tillod mig — ikke at udvikle, men — at antyde, skulde være gjendrevne eller fyldestgjorte ved de Bemærkninger, han har anført. Dette gjælder først og fremmest med Hensyn til Udfigten til dog engang at faae en Ende paa det Arbejde, der længe har været paa Stabelen med Hensyn til den nye Criminallov. Uagtet det vel staaer i nøie Forbindelse med den Sag, vi her behandle, er denne Forbindelse dog ikke aldeles umiddelbar, og jeg troer derfor at kunne indskrænke mig til den Bemærkning, at jeg ved den høitærede Justitsministers Udtalelse har faaet Bekræftelse paa den Overbeviisning, at skulle vi have Udsigt til i en overskuelig Tid at faae Arbejdet udført, forudsætter det en meget energisk Indgriben fra den ærede Justitsministers Side. Hvad det Spørgsmaal angaaer, hvori egentlig de Motiver maae søges, der skulde bevæge den danske Lovgivning til i væsentlige Punkter at frasælbe eller dog væsentligt at modificere det System, der i 1842 blev lagt for vort Fængelsvæsen, og til hvis Realisation der allerede er gjort store, bethdningsfulde og kostbare Skridt, er jeg væsentligt bleven henviist til et Skjøn, som ikke egentligt lader sig omdisputere. Det er mig meget vel bekjendt, at den meget consequente og rigoristiske Gjennemførelse af det philadelphiske System, navnlig i Amerika, har ført til Resultater, som have medført Nødvendigheden af Modificationer; men jeg veed tilføjede, at saadanne Modificationer allerede bleve indførte her i 1842, idet man ikke har lagt an paa at isolere Fangerne fra al Berøring med Medmennesker, men kun fra Samkvem med andre Fanger, og man saaledes, enten af individuelle Grunde eller af mere almindelige Hensyn, som Forbrydelsens Bestaaelse, Forbryderens Alder eller Sligt, kunde gjøre Lempelser, og saaledes modificeret, er det min Overbeviisning, at dette System, saavel af theoretiske Grunde som af Erfaringens Vel har viist sig at være det, der bærer de bedste Frugter, og som jeg derfor fremdeles maa ønske i alt Væsentligt opretholdt. Derimod er det et Spørgsmaal, jeg tillod mig at antyde, og hvorpaa jeg ikke kan frasælbe Svar, nemlig dette, hvorledes den Bestemmelse i § 1, at Bygningen ikke maa paabegyndes, førend Tegninger ere forelagte, hvorledes den

skal bringes til Udførelse, naar den vedtages, som den her foreligger. Jeg antager, at Meningen ikke er, at Tegningerne skulle forelægges Regeringen, thi det vilde være høist beyderligt at foreskrive det i en Lov; men Meningen er vel, at de skulle forelægges Rigsdagen, det vil sige, at denne Paragraph først bliver til en virkelig Beslutning af Rigsdagen, naar en Forsættning er indtraadt, som ikke foreligger. Og dernæst maa jeg spørge, hvorledes det skal gaae til med denne Forelæggelse af Tegningerne og med den Beslutning, som derefter skal tages, ikke blot, om Pengene maae anvendes, men efter hvilket System. Skal det afgjøres under Finantsloven, eller skal der forelægges en særlig Lov, ledsaget af disse Tegninger? Thi Meningen kan umuligt være, at Paragraphen skal komme til Anvendelse ved, at der paa Rigsdagens Bord henlægges saadanne Tegninger og Overlag; det vilde være meningsløst, da det angaaer Principet; og jeg skal for mit Vedkommende gjerne udtale som min Overbeviisning, at et Antal af 24 Enkeltceller for et Antal Fanger, der er anslaaet til 400, kun kan have disciplinair Betydning. Det er en Maaade, hvorpaa man med Hensyn til det indre Politi i Straffeanstalten kan anvende smaa correctionelle Straffe — dertil ere 24 Celler tilstrækkelige — men det er fuldkommen intetsigende, naar det skal betragtes som en ialfald deelsvis eller modificeret Gjennemførelse af Systemet, ogsaa med Hensyn til qvindelige Fanger, og jeg kan paa ingen Maaade anerkjende, hvad der ogsaa er fremfat som et blot Skjøn, at Systemet er aldeles uanvendeligt paa Qvinder. Jeg ved vel, at der skal være en større Trang til mundtlig Meddelelse hos Qvinder, skjøndt Erfaringen har viist, at den ogsaa kan være meget stor hos Mænd; men at Isoleringssystemet skulde være aldeles ubrugbart ligeoverfor Qvinder, kan jeg ialfald ikke anerkjende, og navnlig er det bekjendt, at Straffeanstalterne faae en bethdelig Tilgang fra en Klasse af Fruentimmer, hvor Isoleringen er vel anvendt.

Justitsministeren: Det Spørgsmaal, der er blevet oplæst af den ærede Landstingsmand om, hvorledes der skulde